

**SENÁT
PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY**

13. FUNKČNÍ OBDOBÍ

VÝBOR PRO ZAHRANIČNÍ VĚCI, OBRANU A BEZPEČNOST

185. USNESENÍ

z 27. schůze, konané dne 14. června 2022

k národní bezpečnosti a embargu na dovoz ruského plynu, ropy a uhlí

po vystoupení René Neděly, náměstka ministra průmyslu a obchodu, Stanislava Trávníčka, předsedy Energetického regulačního úřadu, Davida Koneckého, politického ředitele MZV, Michala Koudelky, ředitele BIS, zpravodaje senátora Pavla Fischera a po rozpravě

VÝBOR

I. konstatuje, že

1. ruská agrese proti Ukrajině je nepřijatelným porušením Charty OSN s dalekosáhlými důsledky pro uspořádání v Evropě;
2. energetická bezpečnost je záležitostí národní bezpečnosti a podmínkou suverenity ČR;
3. růst cen ropy, plynu a uhlí na trzích vystavuje spotřebitele v ČR neúnosnému zvyšování životních nákladů a způsobuje problém energetické chudoby;
4. Rusko manipulovalo s cenami ropy, plynu a uhlí na trzích, získalo ve státech EU kontrolu nad zásobníky plynu a vytvořilo soustředěný tlak na růst cen;
5. závislost na dovozu ruského plynu, ropy a uhlí přivádí státy Evropy v průběhu vojenské agrese Ruska proti Ukrajině do mimořádně zranitelného postavení;
6. platbami za dovoz ropy, plynu a uhlí poskytují státy Evropy Rusku významné prostředky, jež mohou být použity na financování vojenské agrese;
7. Evropská rada ve své deklaraci z Versailles dne 10. března 2022 prohlásila, že se státy EU shodly na záměru co nejdříve ukončit závislost na dovozech ruského plynu, ropy a uhlí;
8. energetickou bezpečnost ČR v minulých letech oslaboval aktivní lobbying soukromých subjektů proti klíčovým infrastrukturním projektům, snaha zasahovat do regulatorních rozhodnutí či selhání některých státem ovládaných společností při správě aktiv zásadních pro energetickou bezpečnost ČR, jak se uvádí ve výročních zprávách BIS za roky 2017, 2019 nebo 2020;
9. v rozporu se Státní energetickou koncepcí ČR z roku 2015 nebylo posíleno plynové propojení ČR s Rakouskem a Polskem, neboť budování potřebné infrastruktury mělo být vládou vyhodnoceno jako hospodářsky nevýhodné;
10. kritérium zisku výrobců a obchodníků v oblasti energetiky nesmí být důvodem k opuštění priorit energetické bezpečnosti;

11. projekty pro rozvoj a posílení kritické infrastruktury brzdí komplikovaná legislativa;
12. legislativa, která v ČR vznikala pro období mírové kooperace, neposkytuje v případě vleklé krize státu potřebnou autoritu pro vykonávání kontroly nad strategickým odvětvím energetiky;
13. dle dosavadního vývoje může být konflikt mezi Ruskem a Ukrajinou dlouhodobý, přičemž Rusko bude nadále zneužívat dodávek ropy, plynu a uhlí jako prostředku pro útok na obyvatele států EU;

II. oceňuje, že vláda ČR

1. zřídila státní hmotnou rezervu plynu, zajistila aukce na stlačení plynu do zásobníků, pořádané na základě krizového opatření ministra průmyslu a obchodu, a předložila novelu energetického zákona s principem „use it or lose it“, což má pozitivní dopady na naplněnost zásobníků plynu v ČR;
2. usiluje o získání podílu na některém z evropských terminálů LNG na severu Německa, Polska nebo v Nizozemí;
3. rozhodla připravit navýšení kapacit ropovodu v projektu TAL+ z 38 mil. tun/rok až na 48 mil. tun/rok;
4. podporuje v rámci EU co nejrychlejší zavedení embarga na dovozy plynu a ropy z Ruska, přestože vyjednala výjimku pro ČR;

III. vyzývá vládu ČR, aby

1. neprodleně zajistila diverzifikaci tras a dokončila severojižní napojení plynovodu na Rakousko a Polsko;
2. zabezpečila trvalou kontrolu státu nad využitím plynových zásobníků;
3. prosadila nezpochybnitelnou autoritu státu z hlediska energetické bezpečnosti v rafinériích na území ČR, v nichž by monopolní operátor PKN Orlen z Polska mohl rozhodovat bez koordinace s ČR, a to včetně mechanismu pro nouzové vyjednávání s vládou Polska pro případ potřeby;
4. přijala nezbytná opatření ke zmírnění finančních dopadů cen energií jak na obyvatele, tak na firmy;
5. na valné hromadě ČEZ a.s., která je svolána na 28. června 2022, informovala akcionáře o dopadech ruské vojenské agrese proti Ukrajině na energetickou bezpečnost ČR, na strategické směřování celého sektoru energetiky a na sociální situaci v zemi a předložila jim návrh opatření v rámci ČEZ a.s.;
6. zpracovala výhled nezbytných kroků v oblasti energetické bezpečnosti, a to včetně legislativních opatření, a předložila je Senátu Parlamentu ČR do 15. září 2022;
7. nadále prosazovala v rámci EU společný postup včetně společného nákupu plynu;

IV. pověřuje předsedu výboru senátora Pavla Fischera, aby o tomto usnesení informoval předsedu Senátu Parlamentu ČR a předsedu vlády ČR.

Pavel Fischer v.r.
předseda výboru

Patrik Kunčar v.r.
ověřovatel výboru